

צמר רוכנו. י
דמתרנו בע"א.

דף עד ע"א

נמרא איתביה רבא לרב חמן כו'. יש מקשים
לפרש"י דפריך דנימא דאיסור מת
והנותרים קרבו, מאי פריך דילמא טעמא דמתני'
משום דבעלי חיים נדחים ומש"ה אינם ראויים
להקרבה כדמשני לעיל. ונ"ל ליישב, דהך ימותו
כולן שבמתניתין, היינו שהורגים צידים שלא יבואו
לידי מעילה וכ"כ תוס' לעיל בריש פרקין (דף ע:)
ד"ה אפילו אחת כו'. לפ"ז פריך שפיר, דאם יש
להם תקנה במיתת אחד מהם, ויש צידו לתקן
להמית אחד מהם, וכל שיש צידו לתקן אפילו נראה
ונדחה לא הוי דיחוי ולמה ימותו כולן, וכ"כ תוס'
לעיל (דף נט. ודף יב:), אף על גב דגבי טבעת בעינן
דוקא נפלה ממילא לים הגדול אבל הפילה לא,
וכ"כ תוס', לפ"ז אין צידו לתקן להמית א', מ"מ
כיון שמצוה להורגן הוי כממילא ויש צידו לתקן
נ"ל.

דמותר בנפל דכולם יהיו שלא אליצא דהלכתא וע"כ צ"ל דהקושיא ממתני' לא קאי רק לרב דהא
לכאורה קשה דמאי פריך ממתני' דאמאי ימותו כולן דנימא דמית דאיסורא מית דממ"נ אם
כוונתו להמית אחד צידים כדי להחיר השאר הא בהפיל מודה רב דאיסור כמ"ש התוס' וכן הקשה
הגאון מהרש"ק ו"ל ואי כוונתו שיהיו רועין עד שימות א' ממילא ג"כ לא קשה דהא מבואר
ביומא דף ס"ו דהא דמקשה התם אפר ושעיר יוה"כ שירעו ומשני כיון דבת הקרבה הוא טריד
ואתי לידי תקלה אלמא דכל שאפשר לצא לידי הקרבה לא עבדינן תקנה ברעיה דלא ליחי לידי
תקלה וא"כ הכא כיון דע"י הרעיה יצא לידי הקרבה כשימות א' מהן טריד זהו ואתי לידי תקלה
לא עבדינן תקנה ברעיה ואפי' לרעות עד שיתאבד ג"כ לא עבדינן משום תקלה כמבואר שם
ועכ"ל דרבא דמקשה מהא דימותו היינו משום דס"ל לרבא לעיל דב"ח נדחין וא"כ לא חזי
להקרבה אף שימות ואינו עומד רק לרעות עד שיתאבד ולא אחי לידי תקלה כדאמר התם ביומא
מש"ה מקשה שפיר אמאי ימותו ליעבד להו תקנה ברעיה עד שימות א' מהן ואז יהיו מותרין
השאר לכשיסתאבו אבל לדין דקי"ל דאין בע"ח נדחין בלא"ה לק"מ כיון דע"י שימות אחד יחזו
כולם להקרבה לא עבדינן תקנה ברעיה וצריך להמית כולם שלא יבואו לידי תקלה כדאמרינן
ביומא. ועוד י"ל דהנה לכאורה קשה מאי מקשה מהא דימותו הא אסור לאדם א' לאכול כולם
ומזבח כאדם א' דמי כמ"ש הכר"י ועוד דאיכא למיחש שמא יבאו י' כהנים בצ"א ויקריבו הכל
כמו דגזרינן לעיל ובצ"א אסור אפי' לצ' בני אדם כמ"ש הרב בהג"ה ואי משום תקנתא דרעיה
ג"כ ל"ק דהא כתבו התוס' בריש פ' כל הזבחים דלא עבדינן תקנתא ברעיה כשלא יהיה מותר
עד שיהיה פריש ה"נ לא עבדינן תקנתא ברעיה כשלא יהיה מותר עד שימות א' וא"כ צ"ל
דמקשה על רב דאמר הותרו כולן דמשמע דמותר הכל אפי' בצ"א משא"כ לר"ל ורבה ורב יוסף
לק"מ דהם מיירי בתרומה דצריך להרים א' כדין תרומה שנתערב ואפי' בלא דבר חשוב ושפיר
אמר' דהותרו כולן כיון דלא אכיל כולן ול"ק שוב מהא דימותו דשם גזרינן משום שמא יקריבו
בבת אחת: (יג) שתיים שתיים. המ"א בל"ח סי' תקצ"ו ס"ק ד' כתב בשם ראב"ה בחטין